

502**UCHWAŁA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 30 sierpnia 1996 r.

w sprawie polityki państwa na rzecz rodzin.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej wzywa Rząd do przedstawienia Sejmowi programu polityki rodzinnej w terminie do dnia 31 grudnia 1996 r.

Program polityki rodzinnej powinien zawierać kompleksowe rozwiązania wspierające rodziny w wypełnianiu ich podstawowych funkcji, w tym związanych z wychowaniem przyszłych generacji, przy następujących założeniach:

- rodzina jest samodzielną instytucją ponoszącą główną odpowiedzialność za kształtowanie warunków życia i los swoich członków,
- każdy członek rodziny ma prawo do poszanowania jego podmiotowości i godności.

Państwo ma obowiązek stworzenia warunków umożliwiających rodzinie realizację jej zadań i praw jej członków. W razie konieczności bezpośrednio wspiera te zadania oraz dąży do łagodzenia nierówności społecznych, a przede wszystkim do wyrównania warunków startu życiowego dzieci i młodzieży.

Polityka rodzinna to nie tylko polityka adresowana do rodzin, ale i nastawiona na aktywne wspomaganie i ochronę rodzin oraz na pobudzanie ich aktywności i odpowiedzialności. Celem jest bowiem nie zastępowanie, ale wspomaganie rodzin w wypełnianiu przez nie podstawowych funkcji, zapobieganie zagrożeniom, ale także wspieranie rodzin zagrożonych. Rodzina jest bowiem niezastąpioną instytucją powoływania do życia kolejnych pokoleń i tworzenia właściwego środowiska do ich wychowania oraz do rozwoju każdego z członków ro-

dziny. Istnieje więc swoista „wspólnota interesów” rodziny, społeczeństwa, państwa.

Przedłożone przez Rząd raporty oraz dane statystyczne dotyczące kondycji rodzin polskich ukazują szereg poważnych zagrożeń, a zwłaszcza:

- poważny spadek liczby urodzeń oraz wskaźnika reprodukcyjności poniżej zastępowalności pokoleń do średniego poziomu 1,6 dziecka w rodzinie,
- wyraźne rozwarstwienie dochodowe rodzin, co wraz z ograniczeniem wydatków budżetowych na cele oświaty, zdrowia, kultury i kultury fizycznej spowodowało pogorszenie warunków wychowania w rodzinach uboższych i istotne utrudnienie startu życiowego w znacznej części młodego pokolenia,
- poszerzanie się marginesu społecznego w związku z bezrobociem i przestępczością oraz innymi przejawami patologii społecznej, bardzo utrudniające zdrowy proces wychowawczy.

W tworzeniu programu polityki rodzinnej należy kierować się następującymi szczegółowymi zasadami:

- mechanizmy prorodzinne w systemie podatkowym i w systemie zasiłków rodzinnych powinny uwzględniać sytuację demograficzną kraju,
- w rozwiązywaniu dramatycznej sytuacji mieszkaniowej wielu rodzin służyć powinno zapewnienie dostępności tanich kredytów dla grup o niskich dochodach oraz wspomaganie ze środków publicznych taniego budownictwa czynszowego,
- niezbędna jest przebudowa i rekonstrukcja systemu opieki nad dzieckiem,

- rozszerzenia wymaga funkcja wychowawcza szkół oraz innych placówek pracy z dziećmi i młodzieżą, a także większe zaangażowanie w tym zakresie władz samorządowych i organizacji społecznych we wzajemnej współpracy,
- dzieciom i młodzieży pozbawionym wychowywania w rodzinie naturalnej państwo zapewnia zastępcze formy opieki i wychowania, preferując zastępcze środowiska rodzinne,
- niezbędne jest dalsze wyrównywanie dysproporcji w poziomie warunków życia i pracy rodzin wiejskich w stosunku do rodzin w mieście, a w szczególności konieczne jest zwiększenie szans edukacyjnych młodego pokolenia polskiej wsi,
- w zakresie polityki zatrudnienia należy uwzględnić sytuację rodzinną osoby bezrobotnej, ze szczegól-

nym uwzględnieniem osób mających na utrzymaniu małoletnie dzieci.

Przy formułowaniu celów, zasad i instrumentów realizacji polityki rodzinnej należy brać pod uwagę zarówno dążenie do ustrojowych i systemowych przekształceń społecznych, jak i realne zasoby ekonomiczne państwa oraz preferencje społeczne. Jednocześnie podstawą musi być istniejąca diagnoza sytuacji polskich rodzin, w tym zwłaszcza diagnoza obszarów problemowych wymagających interwencji w pierwszej kolejności oraz diagnoza sytuacji demograficznej i prognoza przewidywanych przemian (z uwzględnieniem aspektów ilościowych i jakościowych).

Marszałek Sejmu: w z. *A. Małachowski*